

Павко Я.*

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ПРАВОМ

Серед ключових чинників, які суттєво впливають в сучасних умовах на гармонізацію законодавства України з правовою системою Європейського Союзу, є розв'язання проблеми юридичної термінології. На думку академіка НАН України Ю.С.Шемшученка, вихідним пунктом гармонізації законодавства України з європейським правом є уніфікація термінології, яка використовується в цих двох правових системах [1, с.36–37].

Важливим для вироблення чіткого понятійно-категоріального апарату, сталої системи юридичних понять і термінів є уточнення самого поняття «гармонізація законодавства», оскільки у вітчизняній юридичній науці і практиці воно має модифікаційні визначення «адаптація», «імплементация», «апроксимація» [2, с.213]. На нашу думку, з метою уникнення змішування та підміни зазначених юридичних понять, їх варто розглядати в якості різних форм гармонізації законодавства, кожна з яких відбиває конкретні аспекти зближення права і законодавства України і Європейського Союзу.

Серед форм правової гармонізації пріоритет має належати адаптації законодавства, оскільки його сутність полягає в узгодженні та пристосуванні нормативно-правових актів національного законодавства до міжнародних, європейських або внутрішньодержавних правових стандартів. Принципово важливим у науковому сенсі є те, що вона ґрунтується на принципах системно-функціонального та порівняльно-правового пізнання державно-правових явищ і формування відповідної системи законодавства [1, с.15–16]. Натомість термін «імплементация» в міжнародному праві розглядається як організаційно-правова діяльність держав з метою реалізації своїх міжнародно-правових зобов'язань [1, с.329].

Необхідним є чітке розуміння, тлумачення сутності терміну «гармонізація законодавства». В новітній енциклопедичній юридичній літературі він використовується для означення процесу цілеспрямованого зближення та узгодження нормативно-правових приписів з метою досягнення несуперечливості законодавства, усунення юридичних колізій [1, с.125]. Іншим важливим способом правової інтеграції є уніфікація, під час якої відбувається процес приведення чинного права до єдиної системи [1, с.921].

Слід підкреслити, що Україна, здійснюючи гармонізацію законодавства, повинна враховувати переважно односторонній характер цього процесу, відсутність дійсних важелів впливу на процес нормотворення в системі Євросоюзу, об'єктивні складнощі та штучні перепони щодо встановлення точного змісту актів ЄС, з якими потрібно гармонізувати українське законодавство [3, с.216]. Варто зазначити, що проблеми юридичної термінології у царині гармонізації законодавства України з європейським правом розглядаються і на концептуальному рівні. Так, значну підтримку серед юристів міжнародників з країн СНД отримала концепція трансформації. Відповідно до неї міжнародні договори в результаті їхньої ратифікації, утвердження або навіть офіційного опублікування шляхом трансформації перетворюються у внутрішньодержавні закони. На думку російських дослідників, трансформацію слід розглядати як об'єктивне явище, що знаходить свій вияв «у різних

* студентка 3 курсу спеціальності «міжнародне право» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Муравйов В.І.

способах здійснення міжнародних зобов'язань держави за допомогою видання нею національно-правових актів» [5, с.16]. Проте частина російських правознавців вважає цей термін умовним і не притаманним міжнародно-правовим нормам.

Таким, чином наукове та організаційне практичне вирішення проблеми юридичної термінології, пов'язаної з входженням України до Європейського Союзу, є одним з пріоритетних напрямків наближення законодавства ЄС до правової системи України. Вважаємо, що здійснення кваліфікованої, послідовної гармонізації та уніфікації юридичної термінології відкриє можливість для широкого застосування в українському законодавстві юридичних термінів і понять, які відповідають загальноновизнаним європейським правовим стандартам.

Література

1. Великий енциклопедичний юридичний словник / За редакцією акад. НАН України Ю.С.Шемшученка. – К.: Юридична думка, 2007. – 992 с.
2. Інституційні та нормотворчі аспекти адаптації національних законодавств до норм та стандартів ЄС: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Ужгород. Ліра, 2009. – 232 с.
3. Муравйов В. Гармонізація законодавства як феномен європейської інтеграції // Український правовий часопис. – 2003. – № 2. – С.3–9.
4. Проблемы гармонизации законодательства Украины и стран Европы. / Под. общ. ред. Е.Б.Кубко, В.В.Цветкова. – К.: Юринком Интер, 2003. – 528 с.
5. Усенко Е.Т. Соотношение и взаимодействие международного и национального права и Российская Конституция // Московский журнал международного права. – 1995. Вып. 2. – С.13–17.